

Od vse- povsod

NAPIS V PRISTANISCU BENETKE: intimne vožnje po kanalih. Za pare preko 70 let polovična cena.

PO PREMIERI gledališkega dela z naslovom *Strašni večer*, je napisal kritik londonskega večernega lista: »Prav to!«

PREVOZNO podjetje v Chikagu je ponosno na svoje omnibuse: Leta 1961 so omnibusi v mestu dosegli povprečno hitrost 18,78 kilometrov na uro napram letu 1960, ko je bila povprečna hitrost 18,65 kilometrov na uro — Povprečna hitrost leta 1906 s konjsko vprego je bila 19,2 kilometrov na uro.

DIREKTOR nekega hotela je hodil od sobe do sobe in vabil goste, naj si ogledajo čudovito mavrico. Neki nezaupljivi gost ga je vprašal: »Koliko pa stane ta ogled?«

PRVI ZNANILCI pomladi so prometni znaki na cestah: »Pazite, delo na cesti!«

NA NEKEM BANKETU govornik nikakor ni hotel prenehati. Nekemu poslušalcu je bilo dovolj. Vzel je svoj kozarec, dal preko leve roke svoj prtič in kot natak zapustil dvorano.

RAZPOLOZENJE v naši vojaški enoti je bilo zelo slabo. Naš podoficir nas je neprestano zmerjal in gnjavil. Nenadoma je priletel mimo oficirjeve glave kamen. Podoficir se je razjezil in šel k rekrutu, ki ga je imel posebno na piki. »Ali mi lahko dokažete, da niste vi vrgli kamna?« »Seveda, močnejše bi ga vrgel, vzel bi večji kamen in tudi zadel bi,« je odgovoril rekrut.

V AMERIŠKI vojski slehernega rekruta testirajo, da ugotovijo njegovo inteligenco. Če je nepismen ali simulant, poskusijo z naslednjim: »Pojdite desno, potem mimo treh vrat na levo, nato levo in mimo prvih vrat spet desno. Potem ob steni do stopnic na desni strani in po stopnicah v 3. nadstropje. Neki član komisije gre za njim. Rekrut ga seveda ne sme videti. — Če rekrut to pot uspešno konča, komisija ve, da ima opraviti s simulantom.

V tej številki berite

Na 3. strani:

Pošasti v zelenem peklu

Na 5. strani:

Vse oči so uprte v favorite

Na 6. strani:

Zakaj je umrla Marilyn Monroe

Na 8. strani:

Jesensko-zimske modne novosti

panorama

Stevilka 38

Kranj
26. septembra 64

• (VI. nadaljevanje in konec)

Po krajšem nagovoru uradnega predstavnika Federacije je spregovoril tudi predsednik alžirske republike. V pozdravnih besedah, namenjenih udeležencem zborovanja in prisotnim diplomatskim predstavnikom dežel-udeleženk, je izrazil zadovoljstvo, da je drugo zborovanje mladine pobratenih mest v svobodni in neodvisni Alžiriji in, da je metropola mesto Alžir organizator letošnje manifestacije mladih ljudi. Predsednik Ben Bella se je zavzel za vsakršno obliko sodelovanja na osnovi medsebojnega spoštovanja narodov in mest v svetu. Poudaril je, da je spoznavanje in zbliževanje mladih ljudi posebno pomembno, saj gre za zbliževanje generacij, ki bodo v prihodnosti gradile in oblikovale svet. Navdušeno smo pozdravili tople besede afriškega državnika, ki se nam je medtem pridružil in z nami poslušal koncert simfoničnega in narodnega orkestra alžirske radiotelevizije.

Sobota, 25. julija

Zadnji delovni dan

Samo še en dan je pred nami in nato odhod. Kljub »potovalni mrzlici«, ki je že zajela naselje, je bil današnji dan še zelo ploden. Komisija za zaključke in oblikovanje zaključne resolucije je končala delo (ki je, mimogrede povedano, trajalo polnih dvanajst ur!). Zaključna konferenca je bila dopoldne ob deseti uri. Soglasno smo osvojili pripravljeno resolucijo. S tem je delo II. zborovanja mladine Zveze pobratenih mest formalno končano.

Skupina udeležencev na izletu v Cherchell

Številni udeleženci socialističnih dežel in okoliščina, da je bilo zborovanje v Alžiriji, so močno vplivali na vsebino resolucije. V primeri z lanskoletno, sprejeto na I. zborovanju v Leridi (Španija), je letošnja pravcati revolucionarni podvig. Kljub številnim zatiranjem nepolitichnosti je rezultat našega desetdnevnega dela — političen dokument, ki z vso ostrino obsoja kolonialistično politiko in politiko rasnega razlikovanja, vzpodbuja pa bratsko sodelovanje in medsebojno pomoč med mesti in deželami vsega miroljubnega sveta. Tudi vloga mladine bi morala biti po našem mnenju vplivnejša, sodelovanje pa vsestranejše. V resoluciji je tudi predlog naj na kongresu Federacije, ki bo v septembru v Varšavi, sodeluje več mladine. (Kongresa F. M. V. J. se je kot delegat udeležil predsednik občinske skupščine Kranj, tovariš Martin Košir, Op. H. J.) Kakorkoli že, delegati 89 mest (iz večine evropskih in številnih afriških dežel) smo na tem zborovanju glasno in odločno podprli prepričanje, da je edino mir v

Alžirija

Po kosilu sem prebral glasilo »Le peuple« (Ljudstvo). Bral sem o katastrofi v pristanišču Annaba. Takole je novinar zabeležil dogodek: »Nekaj minut po 22. uri, ko je večina prebivalcev že legla k počitku... nebo je krvavo zažarelo v ognjeni barvi... nato močna detonacija in silovit zračni vrtnec. Nad pristaniščem se je dvignil grozeč gobast oblak. Prvi hip sem pomislil — jedrska eksplozija. Iz oblaka se je vsul dež in prah in deli železobetonskih konstrukcij in izmaličeni udi — deli človeških trupel. Vse to je zgrmelo na ruševine, ki so bile še ta hip pristanišče in okoliške hiše.« Tako je zapisal novinar prvi hip še pod vtisom eksplozije. Človek se malodane zgrozi ob brutalnem nasilju kolonialistov, ki niso v izbiranju metod »obračunavanja« prav nič manj izbirčni kot so bili hitlerjevski nacisti. Alžirija je v enem samem trenutku zabeležila več milijard frankov škode in kdo bo ocenil vrednost izgubljenih življenj?

Nedelja, 26. julija

Sinoči smo doživeli enega, lahko rečem, največjih dogodkov v naselju. Med poslovilno prireditvijo je stopil k mikrofonu prijatelj Radovan Stepanović iz Zagreba. Pozval je prisotne udeležence: »Deset dni smo živeli v prijateljski Alžiriji. Deset dni smo se pogovarjali o sodelovanju in bratski pomoči med deželami vsega sveta. Obsodili smo kolonialistično politiko nekaterih držav in izrazili pripravljenost ukreniti kar je v naših močeh, da zavlada v svetu mir in plemenito sožitje vseh ljudi ne glede na barvo kože, veroizpoved, politični sistem in podobne predsodke. Nocoj imamo priložnost, da svoje misli in predloge podpremo tudi z dejanjem. Predlagam, da darujemo nekaj svoje krvi za žrtve kolonialističnega terorja, za žrtve katastrofe v Annabi.« Mladinci — udeleženci zborovanja so z navdušenim odobravanjem sprejeli predlog. Prijavilo se je preko osemdeset darovalcev krvi.

Danes so že navsezgodaj postavili provizorično ambulanto za odvzem krvi in okrog desete ure je bila krvodajalska akcija že zaključena. Kombi z oznakami Rdečega polmeseca je odpeljal v Annabo nekaj nad 30 litrov dragocene tekočine. Z obrazov udeležencev sijeta zadovoljstvo in ponos, kljub temu, da so nekateri kar precej blede. Torej nismo izgubljali besed v prazno.

V naselju vlada že pravcati potovalna mrzlica. Nekaj delegacij je že odšlo (med njimi delegati iz Sovjetske zveze, Senegala in nekaterih drugih, zlasti vzhodnoevropskih držav) ostali pa prenašamo prtljago iz kota v kot kakor »mačka mlade«. Popoldne gremo zadnjikrat na plažo. Poslednjič se bomo »očofali« v Sredozemskem morju (ob predvidevanju, da nam ne obrne ladje!) in se povaljali v vročem »zlatem« pesku. Seveda bomo šli tudi k »Parižanki« na oranžado ali celo pivo (ki pa je, mimogrede, precej bolj »slano« kot pri nas doma). Navsezadnje se bomo morali posloviti tudi od Zeralde, od šotorskega naselja, od prijaznih stražarjev in številnih novih prijateljev. Posebno slovo pa bo veljalo deželi in mestu, ki sta nas tako lepo, gostoljubno in prijateljsko sprejela in gostila teh deset dni.

Sreda, 29. julija

Še poslednji kilometri in dolga, naporna vožnja bo končana. Iz Zeralde smo odpotovali v ponedeljek zjutraj. Iz Alžira je odpotovala ladja šele popoldne. Še zadnje slovo od alžirskih prijateljev in ladja je zaplula iz pristanišča proti odprtemu morju. Morje je bilo ves čas vožnje precej razburkano, no obrnili se vseeno nismo. Po dvajsetih urah zibanja v vseh možnih smerih smo le zapluli v marsejsko luko. Slabo uro počitka in naprej proti Italiji in domovini, ki je še daleč. Spet so hitela mimo mesta, panorame in bežna doživetja. Trst in dež kot potrditev, da je »vroči« kontinent daleč za nama. Končno Sezana in Pivka in zadnje — le malo prijetno doživetje. Utrujena, žejna in srečna, da sva tako rekoč doma, skočiva v postajno restavracijo na pivo. Vlak pa brez naju, vendar z vso prtljago naprej proti Ljubljani. Hitra telefonska intervencija. Prtljaga čaka v Postojni. Midva popijeva ostanek piva, osební vlak za Ljubljano pa mimo naju. Končno sva le ujela delavski vlak, v Postojni prtljago in potniški vlak in kot kaže bova slednjič le prispela tudi domov.

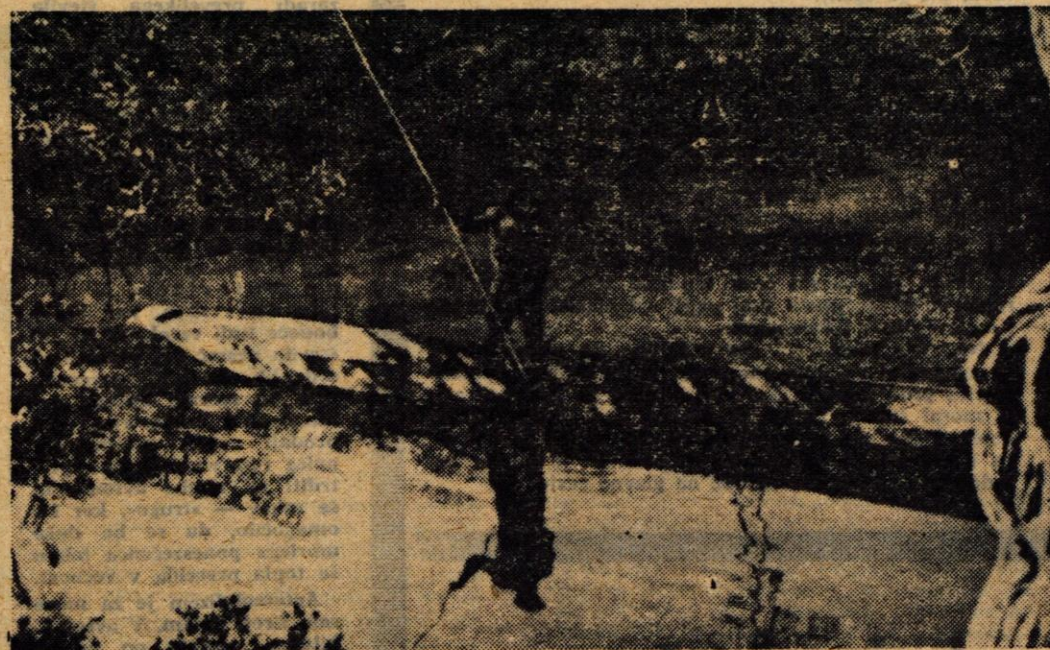
JURE HRIBAR

Iz popotnega dnevnika

svetu pogoj nadaljnjega napredka vseh narodov, njihovo miroljubno sodelovanje in vzajemna pomoč pa sredstvo za najhitrejšo odpravo velikih razlik med razvitimi in nerazvitimi področji sveta. Zbor je prerasel svoj namen. Iz predvidenega »počitniškega srečanja« se je razvila močna in enotna manifestacija mladih.

Gozd ob reki Amazonki pokriva 300 milijonov hektarov in predstavlja četrtno vse gozdne površine na svetu. Drevesa so ponekod visoka 80 metrov, njihovi listi merijo 2 metra v premeru, bambus je vsak dan 30 cm višji. Nemogoče je tu najti letalo, ki se ponesreči, še bolj nemogoče je potovati skozi goščavo, ne da bi srečal nerazvzljive zanke, skoraj nemogoče je živeti tod... Toda kljub vsemu smo se skušali prebiti skozenj. Vračali pa smo se s telesi, gosto pokritimi s sumljivimi praskami in mozolji. Gozd ob Amazonki še vedno igra prvobitno vlogo v današnjem svetu.

Molče korakamo dalje po »picadi«. Kako dolgo že? Tega ne moremo vedeti. Pokvarjene ure na naših zapestjih so samo še maliki, ki jim rja ni prizanesla. Sončni svetlobi pa so tod vrata zaprta. Vendar se nimamo česa bati: trak humusa, ki ga je prikojila gostota drevja, je samo pot, ki jo iskanci petroleja, oboroženi z instrumenti in različnim materialom, prehodijo vsak dan. Za pasom nam visijo nabiti revolverji. V primeru da bi zašli, bi zažigali trije zaporedni strelj in oglasil bi se odgovor iz taborišča; toda že odkar hodimo, se je v nas laselila neke vrste tih bojazen. Zaman spešmo korak ter preskakujemo korenine in mlakuže, zdi se nam, da sploh nikamor ne pridemo. Prav tako je, kot v filmu, kjer igralci cepetajo po preprogi, pred nimi pa beži pokrajina. Ali kot v

Piroga, osamljen ribič, mirna reka, polna nevarnosti in zeleno bogastvo vsepovsod okrog

puščavi... Čudno je tako reči, toda nič ni bolj blizu temu gozdu, polnemu zelenega bogastva, kot njegovo popolno nasprotje — puščava in njen nič, ki se vedno znova ponavlja in je vedno enak.

Se pred nekaj urami smo s hidroavionom preleteli gozd. Tedaj smo se spomnili, kaj sploh je: 300 milijonov hektarov — četrtnina vseh gozdov na svetu — 80 metrov visoka drevesa, bambusi, ki vsak dan zrastejo za 30 cm, 2 metra visoki listi...

Največja nevarnost — samota

In sedaj, rastlinski obok se je zgrnil nad nami, 30, 40, 60 metrov nad našimi glavami. Z zemlje ni moč opaziti nebo. Hodimo, obdaja nas svetloba temačne katedrale, oslepele smo od znoja, srajca se lepi k telesu, obraz brez prestanka biča trnjevo grmovje, čutare so polne smrdljive vode, insekti prebadajo našo kožo. Predstavljamo si usodo izgubljenih v tej puščavi. Kako opisati to zapletenost, ta nori vrt? Dvesto plemen na enem hektaru! Drevesa, tesno drug ob drugem: heveja, palma, oreh, bananovec, tikva... Utrudili bi se pri naštevanju, ker to pravzaprav ne pomeni nič. Večna resnica tega gozda je nered, delirij: bleščeča pirotehniška lista, težko razumljivi lep opis lian, nenadoma —

kolona debel, gladkejših od marmorja in trdnjših od betona, ogromni sončniki v popolnoma pravilnem krogu, orjaške negibne pahljače, trni, rezila, bodala, daljša in ostrejša od meča, ki spletajo cvetne kite iz najnežnejših cvetic, pisanih kot mavrica. Vseposod — samo nepričakovano in nepredvideno: na oko odurni trni so samo debele, nenevarne rastline in celo krljke; najčudovitejša in najvabljivejša cvetka pa vam pusti na prstu opeklino, ki se ure in ure ne pomiri.

Nič ni bolj dvoličnega kot ta slika, slika »deviškega gozda«, polnega zank in kavljev, vedno pripravljenih da raztrgajo na kose vsiljivega dvonožca. Resnična nevarnost zelenega pekla, ki ji ne bo nikoli moč priti do dna, je — samota: tista popolna osamljenost človeka sredi nekega veselja, kjer so starodavne hude sanje sveta in najvročnejše blodnje pitij, nenadoma postale resničnost. Surrealisti vseh časov, kam ste vendar odšli iskat vse to? Kdor je videl Amazonijo, ta pozna odgovor: v spomin človeškega bitja, v sliko primitivnega gozda, ki jo že od pradedov nosi s seboj. »Pekel, to smo mi,« je dejal Sartre, ko je označil človeško družbo. Amazonija nas s tem, ko je človeka zopet postavila v popolno osamljenost, spominja na to, da je pekел najprej v vsakem izmed nas. Tukaj je pekел — človek: ta majhna norost, ki se po-

Pošasti v

zelenem peklu

lašča duha in ga razkraja v veliki norosti narave... V bistvu se že milijon let, odkar je človek na zemlji, sestoji vse njegovo bitje iz poskusov iztrgati se ogromnemu starodavnemu veslu in dati naravi vsaj malo tistega reda, ki ji tako strašno primanjkuje.

Kri teče iz stotin nevidnih ranic

Vam je znano, da nobeno velikih modernih del ni zahtevalo toliko človeških življenj, kot Madeira — Mamoré, »železnica smrti«? V letu 1872 smo v Franciji je prvi železni cesti že 50 let. Amerika je sklenila pogodbo. Stroji in ljudje so na delovnem mestu, njihove plače so silno visoke in nič bolj navdušujoče kot ta izziv, največji, kar jih je kdaj človek naperil

proti naravi. Ves svet pozdravlja »železničarje džungle«. Kmalu je leto naokoli. Z njim tudi razveljavitev pogodbe.

Tri leta pozneje brata Collins iz Philadelphie nadaljujeta začeto delo. Ponoven izbruh navdušenja: »Collins Bros bosta odkrila nov raj«. Toda kmalu dobe pisma inženirjev, ki jih pošljejo domov, popolnoma drugačen ton: »Nič več ne napredujemo. S petimi drvarji ne moremo napraviti naša ekipe več kot 1300 metrov na dan.«

Neprestano je treba podirati mogočna drevesa, ki ne padejo. Zadržuje jih zamotana mreža ovijalk. Ko padejo se dvigne roj insektov in plane na moze. »Ward se je poskušal skopati. Toda komaj je slekel svoja oblačila, že je prišel kri iz stotin nevidnih ranic.« Kmalu zmanjka zaščitne obleke; termite požirajo vse, srače, klobuke, šotore, mreže proti komarjem. Mravičje sambe končujejo delo. Neki mož je obesil mokro perilo na grm, da se posuši. Ko se je vrnil, ni bilo ničesar več, razen tisočev koščkov rdečega, modrega, rumenega blaga, raztresenih vsepovsod. Pijavke, klopi in mesne muhe spreminjajo človekove noge v krvave klobase. Čebele se v celih rojih oprijemajo telesa. »Te živali so tako krvoločno lotijo oči,« piše neki inženir, »da sta čisto potrebna dva moža, da rešita veke uboge žrtve.«

Ti možje počasi odkrivajo in spoznavajo svojega največjega, nevidnega in neprestanega sovražnika, proti kateremu nimajo orožja — to je insekt. Prav zaradi njega je bilo vedno in je še danes življenje v Amazoniji najkrajše na svetu. Najbolj vsakdanji komar je povzročil tukaj tisočkrat več smrti kot ugrizi najbolj nevarnih zveri. Toda ni sam. Se dosti prijatelj ima v svojem entomološkem muzeju: rdečo oso, ki z dvanaajstimi piki ubije človeka; rjavo muho, ki zasadi svoj rilec centimeter globoko v meso; spet drugo muho, ki pod človekovo kožo odloži jajčeca, iz katerih se izležejo bele ličinke in povzročijo strašoten absces; meseno muho, katere ličinka postane tri centimetre dolg črv, ki prežre kožo še preden se zabubi in pusti odprt in neozdravljiv čir; velikega črnega pajka čigar neboleč ugriz ima za posledico smrtno paralizo dihalnih organov; makroba, ki povzroči smrtonosno vnetje možganov; piuma majcena mušica, ki se pretihotapi skozi najfinjšo mrežo; po nekaj njenih pikih človek zblazni.

Današnji človek se še vedno ne more povsem uspešno boriti s temi nadlogami; ima sicer zaščitna sredstva in možnost za hitri umik, vendar je to še vedno njegovo poraz.

Danes vozi skozi pragozd vlak; traso zanj so napravili leta 1902. Brazilska vlada jo je od njenih kvestorjev odkupila za griljaj kruha. Dvakrat na teden da postajni načelnik v Guajamirinu znak za odhod. In vedno točno ob določeni uri. To niso samo vagoni, železniški tir in postaja, to je predvsem urnik. Od časa do časa se vlak ustavi: treba je odstraniti drevo, ki se je zrušilo na progo ali postaviti malo lokomotivo spet na tir, ki ga je poškodovalo sonce in komarji. Toda neke se vlak nerad ustavlja, to je na področju Pacaas-Novas. Tod kilometre daleč spremljajo progo leseni križi. V vlaklu se čuje mrmranje: »Os Indios!« (Indijanci). Mi pa smo kljub vsemu prosili vlakovodjo, da je ustavil. Hoteli smo si jih pobliže ogledati. To so bili preprosti križi, zasajeni pred visokimi drevesi. Tu in tam smo na rdeči prsti razložili črke, ki so dale slutiti veliko tragedijo: »Morto para os Indios«. (Ubit od Indijancev). Potem smo čitali datume: 1957, 1959, 1960 in celo 1962. Vlakovodja nam je skušal razložiti: Pacaas-Novas so še vedno »bravos« (divji) in ljudožrci. V mraku se v pirogah spustijo po reki do mosta, čez katerega mora vlak in napravijo zasedo vzdolž proge. Vendar ga ne napadajo več, kot so to delali nekoč. Sedaj čakajo samo še — samotni caboclo in zakasneli seringueiro, ki prečkata most. Včasih prileti iz gozda puščica in človek umre, preden sploh razume, da ga ni pričela osa.

Ko smo ga vprašali, zakaj Indijanci ubijajo, se je vlakovodja zadovoljil s tem, da je dvignil stran proge in v njegovih očeh zaslutil odgovor. »Bil je eden mojih brazilskih prijateljev, odprt deček, vedno razigran in dobre volje. Pred križem je izvelkel iz žepa svoj revolver, nekajkrat ustrelil v gozd in pri tem izbruhnil v blazen smeh. Kričal je, preklinjal džunglo in njene svoje tolste roke proti nebu. Ozrl se je na drugo nevidne prebivalce: »Putanos, Indios! Covardes!« (Podleži) (Nadaljevanje prihodnjic)

Priredila TONCI JALEN

POLsocialistični MARTIN in strici

Milčinski-Novak

To je bilo kmalu po oni angleški soboti, ko je Polsocialistični Martin v podjetju »Cim-bum« maslo ku-
poval, pa je bil na cesti postavljen.

Je dejala mati: »Sinek Martinek, stanarine ne zmo-
reva več, elektrika se je podražila, brez denarja se ne
da plačati premoga. Stara sem, ni me skrb zame, pri
bratu, tvojem stricu, bom našla kot za stare dni.
Ni šel v hosto kot tvoj oče in njegovi bratje, v krušni
peči se je skrival, zdaj pa se mu dobro godi. Žal pa
mi je tebe, sinek, da boš moral v drugi občini iskati
službo in ti bodo vrata kazali, ker nimaš stricev za
hrbtom.«

Je odgovoril Polsocialistični Martin: »Nič se ne
bojte, mati, ne bodo mi vrat kazali, in ni treba, da
mi jih, saj imam še fotografije vseh svojih stricev, ki
so mi v hosti padli.«

Pobral je iz predalov vse strice, dal jih je v okvir,
naprtil si jih je na hrbet, da so mu veselo bingljali
z vratu, poslovil se je od matere in šel, da si v drugi
občini poišče službe in kruha.

Sel je in koder je hodil, povsod je imel za hrbtom
strice in je bil zadovoljen in vesel, da ni brez njih,
kakor mu je tarnala mati.

Gledali so šefi kadrovske službe, majali z glavo in
ga izpraševali. Pa jim je razodeval, čemu ima na hrbtu
fotografije. Smejali so se mu, ga postregli iz repre-
zentančnega fonda in veleli naprej. Delavske knjižice
pa niso imeli za fanta, ki ima strice samo v hosti
pod rušo. Tak stric ni dober, tak stric ne zaleže, dober
je le stric v pisarni na stolčku: niso imeli dela za Pol-
socialističnega Martina ne pri prvem, ne pri drugem,
ne pri tretjem podjetju.

Pride zvečer do četrtega podjetja in vpraša po delu.
To podjetje je bilo bolj privatne sorte, kajti je imel
njega direktor vedno in povsod prvo in zadnjo besedo.
Ogledal si je fanta s strici na hrbtu in si je mislil
in računl: fant je še mlad, ne pozna svojih pravic —
taki so dobri za delo. Plašaj jih pa, kolikor hočeš,

Kdor vedno prebira dne-
vne časopise, zlahka opazi, da
je v njih na eni strani vedno
več fotografij — slik, ki pri-
kazujejo prometne nesreče,
katere se navadno končajo s
smrtjo tega ali onega potni-
ka oziroma šoferja, o resnič-
nosti smrti priča »parte cegla«
na drugi strani časopisa. Če-
prav razni svarilni prometni

Nesreča za nesrečo

saj ne poznajo predpisov in možnosti pritožbe. In je
dejal: »Fant, se mi smiliš, ne podim te, lahko ostaneš
kar pri moji hiši, mi boš v prostem času za gospo-
dinjsko pomočnico, tako boš odslužil stanarino in
hrano, zjutraj pa boš hodil na šiht! Za večerjo mi
danes še operi avto, potem pa pojdi spat! Videla bova,
v katerem obratu bo zjutraj delo zate!«

Polsocialistični Martin je bil truden, opral je avto,
zlezel po lojtri skozi okno v podstrešno sobico, ker je
imel gospodar vrata zaslonjena z omaro, in je zaspal
brez večerje.

Mu je drugo jutro ob petih dejal direktor: »Ne po-
lenčka ni v kuhinji, da bi mogel in nama skuhal zajtrk.
Tjale v drvarnico stopi pa nasekaj in prinesi drva in
zakuri štedilnik, Jaz grem tačas pod tuš!«

Direktor je vzel brisačo in stopil v kopalnico. Po-
teklo je četr ure, poteklo je pol, se je vrnil direktor
v kuhinjo. Polsocialistični Martin je sedel v jedilnem
kotu in bral TT.

Je rekel direktor: »Kaj počenjaš, lenoba? Kje so
drva, kje je ogenj?«

Je odgovoril Polsocialistični Martin: »Sekire nisem
mogel na tešče najti. Pa mi je tudi ni treba: saj imate
tudi električni štedilnik in bo zajtrk brž kuhan.«

Direktorja je jezilo in ga je bilo sram. Vklopil je
brzokuhalno ploščo in zavrel čaj. Nalil ga je v sko-
delico, nevoljno ukazal Polsocialističnemu Martinu k
zajtrku in še ga je opomnil: »Počasi pij, vroč je!«

»O«, je dejal Polsocialistični Martin, »doma smo
vroč čaj hladili takole.« Pa je izpred direktorja ročno
potegnili limono, jo prerezal in krepko stisnil v čaj in
preden se je direktor zavedel od začudenja, že je po-
pil ves čaj in pospravil vse, kar je bilo v hladilniku.
Pa se je ob pravem času vendarle spomnil tudi di-
rektorja in mu pustil vsaj papir od masla, skorjo od
sira in kožo od salame.

Ne, take lenobe, takega požeruha, še nismo imeli
za gospodinjsko pomočnico! In se je Polsocialistični
Martin grdo zameril skopemu direktorju. Kar pobrati
je moral šila in kopita in ni imel kaj drugih šil in
kopit, razen uokvirjenih stricev. Pa si jih je oprtal
na ramo, da jih je imel za hrbtom, in je šel sit in
zadovoljen stopat automobile na glavno cesto.

ukrepi, teden varnosti, itd.
opozarjajo na previdno vož-
njo posameznika, se iz dne-
va v dan veča število nesreč,
in to večji del zaradi nepre-
vidnosti, malomarnosti, vin-
jenosti itd. Tako čitamo da
je avtomobilist nenadoma po-
vozil otroka, da je biciklist
podrl upokojenca, da je pe-
šec na prehodu pohodil mo-
pedista, da je avto treščil v
prepad, itd., itd. Skratka, vse
te nesreče se končajo zelo
pogosto s smrtjo. Zato ni
nič čudnega, da radi velikega
števila mrtvih šofer mrtva-
škega voza nima časa popra-
viti vozila oziroma »bremze«,
da rešilni voz vozi z odprto
sireno tudi če se že prazen
vrača iz bolnišnice, da godba
na pihala igra žalostinke v
vseh durih in molih zaradi
stalnih pogrebov že na pa-
met in da celo v cvetličarni
zaradi prevelikega števila
mrtvih pride do take čudne
pomote, da prodajalka pošlje
nevesti s črnimi trakovi in
napisom: »Nesrečnici v slovo
— svoji!«, dočim umrli do-
bi venec na grob z napisom
»Veliko sreče in zadovoljstva
na tvoji novi življenjski poti
— prijatelji!«

Iz pisanja in poročil je
razvidno, da nas je vse za-
jela absolutna akutna bole-
zen motorizem — av-
tomobilizem, kar bo v
bodoče tudi vzrok, da se bo
število nesreč pri voznjah od
sedanjih še bolj povečalo,
zato bo morala bodoča av-
tomobiliska industrija pri
prodaji svojih avtomobilov
poleg rezervnega kolesa pri-
trditi na streho avtomobila
še rakev — »trugo«, kar bo
omogočilo, da se bo duša
umrlega ponesrečenca lahko
še topla preselila v večnost.

Avtomobilizem je za mene
zelo širok pojem. V avtomo-
bilizem spadajo po navadi
črne vožnje vodilnih usluž-
bencev raznih podjetij. Črne
vožnje pa so po zdravniškem
mišljenju bolj nevarne kot
črne koze. Zato ni nič čud-
nega, če je prišlo že do več
smrtnih slučajev na črnih
voznjah kakor pa je smrtnih
slučajev od črnih koz. Dan-
danes, če ne dišiš po super-
plavem, po petroleju ali po
molikolu, te marsikatera žen-
šča še pogleda ne. Tudi gle-
de ženitve je vse bolj v da-
našnjem času motorizirano.
Ko pride punčka domov, jo
oče vpraša: »S kom si bla?«
Deklica odgovori: »Z Opel-
nom!« Mati vpraša za sedeže,
brat za kubičke, stric za brz-
zino — in poroka je sklenje-
na. Res je to in to tudi drži,
da kdor ima avto, pa četudi
kar na puf, pride z njim naj-
dlje in najhitreje in to več-
krat — v bolnico, na britof,
v zapor — ali pa celo na
kant, in ker je avtomobili-
zem po tem sodeč širok po-
jem, zato človek res ne mo-
re o njem razpravljati do
vseh potankosti. GREGA

Mlinar in povodni mož

Na pečeh ob Savi Bohinjki je v davnih dneh stal
mlin, v katerem je živel in sosedom zrnje mlet mlad
mlinar, ki je imel lepo ženo pa še lepšo hčer. A če-
tudi je bila mlada mlinarica lepa, je bila slepa, ker
je hčerko tako učila, da je le-ta sovražila vse otroke
iz domače srenje. Kadar je mlinarjeva hči posedala
na produ ob Savi in se igrala s kamenčki, je vsakega
otroka, ki se ji je približal, okamenjala.

»Zunaj lepota, znotraj grehota!« so mlinarico zmer-
jale sosede, ki so ji zamerile, da njena dečevica ka-
menja njihove otroke. Zato je mlinarjeva hči često
sama posedala ob reki, ker se noben otrok ni upal
priti na prodišče. In ko je takole samši pasla dolg-
čas, je nekoč pričela lučati kamenje v Savo. Najdebelejši
kamen pa je blunknil v tolmun, kjer je ždel povodni
mož, ter ga zadel v glavo. Ranjeni besnjak je poma-
ljal okrvavljeno betico iz vode in zarjovel:

»Kdo mi je zadegal kamen v glavo?«

In ker na bregu ni zapazil drugega kot mlinarjevo
hčerko, je skočil na prodišče, pograbil s sluzastimi
rokami ihtavko ter jo potegnil v svoj podvodni grad
na dnu tolmuna.

To je videla mlinarica, ki je za mlinom stala in
dekletce varovala, da bi ne zašla v valove mrzle Save.
Poslej je vse dneve žalovala in vse noči prejkala,
mlinarja pa naganjala, naj sede v čoln, vrže v vodo
sak in najde utopljeno. Zares se je mladi mlinar

vozil v čolnu od vida do vida iz dneva v dan in na-
makal v reki sačelj, da bi najdel hčerko. Deklice ni
našel, pač pa je nekega dne zagledal v saku zlato
ribo. A komaj je vršo potegnil na dan, je povodni mož
priplaval na plan in s prosečim glasom zamomljal:

»Oj, mlinar, vrni mi zlato ribo, ki mi razsvetljuje
podvodni grad, pa ti dam zanj, kar bi rad!«

Mlinar je povodnemu možu vrnil zlato ribo in si od
njega izgovoril izgubljeno hčerko.

»Tvoja hči živi!« ga je potolažil povodni mož. »Zdaj-
le spi, a ko bo sonce zašlo za gore, pridi s čolnom na
sredino reke in s triletno šibo trikrat udari ob čer,
ki gleda iz vode, pa ti bom vrnil hčer!«

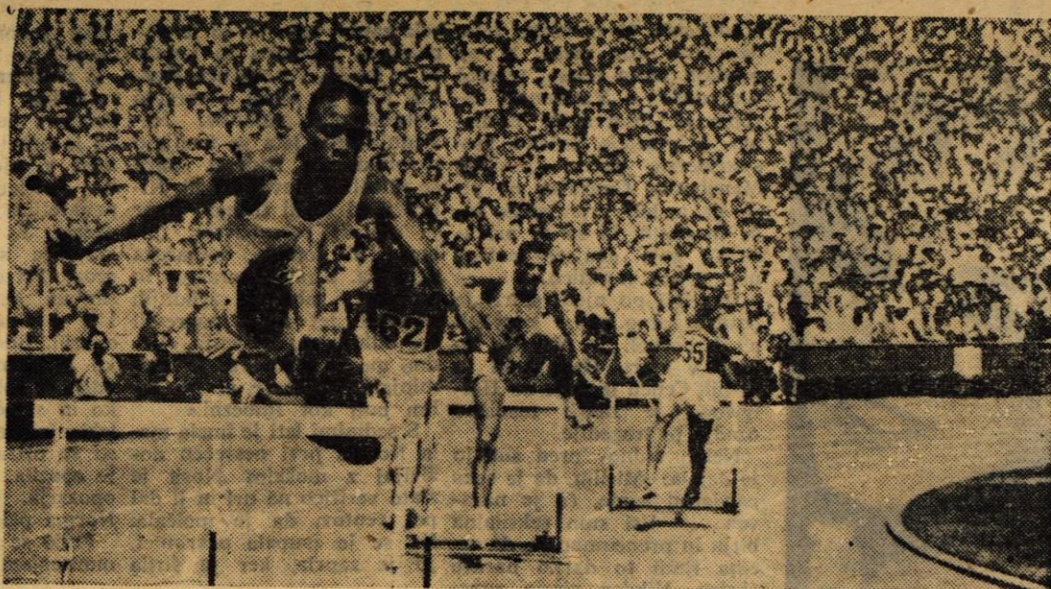
Mlinar je veselo pohitel domov in povedal ženi, kaj
mu je naročil povodni mož.

Potrpjenje železna vrata prebije! A mlinarica, ki
je bila nestrpna, je sedla k možu v čoln prej, preden
je zatonilo sonce. Komaj pa sta se s čolnom približala
pečini, je žena potegnila triletno šibo možu iz rok ter
pričela z njo udrihati po skalini. Ker pa je neučakanka
v ihti pozabila, da bi smela samo trikrat udariti ob
čer, je pogubila lastno hčer; podvodni mož se je raz-
jezil in potegnil čoln na dno tolmuna...

Tako sta mlinar in njegova žena utonila in svoje
hčerke nista rešila, ker mlinarica ni poslušala vodnar-
jevega naročila.

LOJZE ZUPANC

Pol meseca nas loči še, ko se bodo v deželi vzhajajočega sonca — na Japonskem začele XVIII. olimpijske igre. Oči vseh športnikov so te dni že uprte proti Tokiju, prizorišču letošnjih olimpijskih iger. Kdo bo pobral največ kolajn, je za sedaj še uganka. Vendar — tu sta dve športni velesili, in sicer Združene države Amerike in ZSSR. Če bi po dosedanjih rezultatih gledali, kdo je boljši, bi to lahko prisodili Američanom, ki so na olimpijskih igrah zmagali (to je neuradno) že dvanajstkrat. Pobrali so največ kolajn, medtem ko so sovjetski športniki na olimpijskih igrah zmagali dvakrat. Pustimo ugibanja pri kraju. Raje poglejmo, kaj so za olimpijske igre pripravili Američani.

Zanimanje za atletiko je v Združenih državah precej večje kot na primer pri nas. To nam priča tudi poln stadion na atletskem tekmovanju v ZDA. Na sliki: Temnopolti Vili Etherby je v teku na 400 metrov z ovirami dosegel čas 50,3 sekunde.

S kakšnimi upi gredo Američani na olimpijske igre v Tokio

Vse oči so uprte v favorite

Skok s palico, skok v daljino in višino, troskok

V Združenih državah Amerike imajo pred vsakimi olimpijskimi igrami celo vrsto izbirnih tekmovanj. Američani smatrajo tekmovanja v lahki atletiki na olimpijskih igrah že od nekdaj kot najpomembnejša. To je povsem razumljivo, saj Američani prav v atletskih disciplinah odnesejo na vsakih olimpijskih igrah največ zlatih kolajn. To nam potrjuje tudi podatek, ko so leta 1896 v Atenah ponovno organizirali olimpijske igre, da je bila ta prireditev povsem ameriška. V dvanajstih lahkoatletskih disciplinah so Amerikanci pobrali kar devet prvih mest. Na letošnji XVIII. olimpijadi v Tokiju bo na sporedu rekordno število tekmovanj. Ker smo že pri atletiki poglejmo, kakšne moči bodo Američani poslali na olimpijske igre.

Sprinterji

Mladi temnopolti student iz Floride ROBERT LEE HAYES predstavlja največji up ameriške atletike v teku na 100 metrov. Njegov čas na 100 yardov je 9,1 sekunde. Samo start trenira vsako popoldne, ker meni, da ne reagira dovolj hitro. Pod »hitro« on smatra stoti delček sekunde. »100 jadrov bom pretekel v 9 sekundah«, pravi Hayes. Toda ne glede na to, da je Robert zelo hiter na atletski stezi, se njegova mati pritožuje, da njen sin verjetno »najbolj počasi na svetu pomiva posodo«. V ZDA je še cela vrsta drugih hitrih tekačev, kot na primer John Gilbert iz Kalifornije, ali Paul Drayton iz Kalifornije, ki dosega zelo dobre rezultate na stezi 200 metrov. Oba sta kandidata za olimpijske igre. Henry Car iz Arizone je postavil svetovni rekord na 200 metrov v času 20,2 sekunde. Zato ga upravičeno lahko štejemo med favorite v Tokiju. Na stezi 400 metrov imajo Američani dva odlična tekača. To sta visoki Adolf Palmer in Ulis Williams.

Srednjeprogaši

Na progi 800 metrov verjetno Američanom ne bo nihče ogrozil prvega mesta. Na razpolago imajo toliko odličnih tekačev, da ne vedo, koga bi poslali v Tokio. To so Morgan Groth, Norm Hoffman, Steve Has, Jim Dupree. Potem sta tu še dva, in sicer Kanadčan Bill Crothers in pa po rodu Irec Noel Canoll. Na 1500 metrov Američani ne računajo veliko. Tudi na dosedanjih olimpijskih igrah niso imeli na tej progi veliko sreče. Vendar menijo, da bo za najvišji olimpijski naslov posegel v borbo študent iz Cikaga Tom O'Hara.

Dolgoprogaši

Tudi na teh progah ne dosegaajo Američani takih rezultatov kot evropski atleti. Toda kljub temu imajo nekaj ambicioznih tekmovalcev. Zelo resno bo treba računati na Jima Beattyja iz Severne Karoline v teku na 5000 metrov. Kot tekač ima Beatty rad zelo močno konkurenco, ker ima precej kondicije in je večkrat pripravljen diktirati tempo. Tudi Vic Zwolak je zelo izkušen dolgoprogaš, športnik velikega formata. Tudi mlajši atleti na dolgih progah lahko marsikomu prekrizajo račune. Garry Lindgreen ima komaj 17 let, potem so še Buddy Edelen, Pete Mc Ardle in drugi.

Tek čez zapreke

Ameriški atleti so vedno radi tekmovali na progah z zaprekami. V tej disciplini lahko obrnemo pozornost na Rexa Cawleya iz Pasadene in Haywsa Jonesa iz Detroita. Jones je bil na olimpijadi v Rimu tretji in od tedaj je na progi 110 metrov z ovirami občutno izboljšal rezultate. V teku na 3000 metrov z ovirami je poleg Zwolaka zelo resen kandidat še Pat Traynor.

Za sedaj še neprekosljivi državni prvak v skoku s palico je v ZDA John Pennel, ki je tudi prvi preskočil preko petih metrov in sicer 5,10 metra. Za skoke uporablja palico iz »fiberglassa«, ki zahteva precej veščine. Drugi skakalci s palico so še Ron Morris iz Los Angelesa in John Uelses. V skoku v daljino je največja nada ameriške atletike Ralph Boston. Na olimpijadi v Rimu je podrl rekord, ki ga je pred 24 leti postavil Jesse Owens. Boston trenutno skače v daljino 8,05 metra.

V skoku v višino nihče drug ne more braniti barv ZDA na olimpijadi, kot znani dolgonogi temnopolti bostonski atlet John Thomas. Težko je napovedati, da bi ta atlet premagal naravnost fenomenalnega sovjetskega tekmovalca v tej disciplini Valerija Brumla. V troskoku je državni prvak ZDA Kent Floerke iz Kansas Cityja, ki skače 15 metrov in 49 centimetrov. Toda Bill Sharpe, policaj iz Philadelphije, je v tej disciplini že postavil nov rekord.

Metanje krogle, diska in kopja

Združene države Amerike imajo nekaj prvostvornih metalcev krogle. To so Dave Davis, Garry O'Brien ter mlajši tekmovalci Dallas Long, Gary Gunber itd. V metanju diska v grškem stilu je nesporno najboljši Al Oerter, ki je doslej dvakrat zmagal na olimpijskih igrah. Razen tega je še vedno aktiven tudi Harold Connolly. Njegovega rekorda ni še nihče dosegel.

Amerikanci so doslej samo enkrat zmagali na olimpijadi v metanju kopja, in sicer leta 1952. Sedanji ameriški metalci kopja računajo, da bodo ponovno osvojili zlato medaljo v tej disciplini. Poglejmo, kdo so kandidati za zlato. To sta Larry Stewart iz Kalifornije in Frank Covelli iz Arizone.

Če naredimo zaključek, razen v dveh treh disciplinah, Američani v lahki atletiki računajo na letošnjih olimpijskih igrah kar na najboljše. Ali jim bo to uspelo, bomo videli čez nekaj dni, ko se bo 10. oktobra začela olimpijada, največje tekmovanje športnikov amaterjev sveta.

Priredil: MILAN ŽIVKOVIČ

Jesensko zimске modne novosti

Jopica s cevastim pasom, ozko športno krilo z gubo in pastelna barva bo spremljala v letošnji jeseni in zimi nemško ženo

Modni kreatorji, ki ustvarjajo modo, izkoristijo muhavost žensk in svojo domiselnost. Enkrat želijo, da je ženska čimbolj podobna petnajstletnemu dečku, pa spet, da poudari svojo ženskost in privlačnost. Kreatorji računajo na vedno hujše zime (kot zatrjujejo vremenslovci) in zato so pri svojih modelih razsipni s krznom. Dovolijo, da ženske glave pokrivajo topla in velika pokrivala in ne nasprotujejo, da glavo pred vetrom in mrazom obdajajo mali in tesno se oprilegajoči klobučki, kakršne so nosile žene v 30 letih tega stoletja.

Morda nam bo katera izmed novosti, ki so jih poslali na trg v Parizu, Firencah ali Berlinu všeč.

Pariz

Cardin, znani pariški modni ustvarjalec je otvoril svojo revijo s športnimi modeli. Poudarek je na nogavicah. Puliji in nogavice so živo pisane, rožasti in seveda v istem vzorcu. Krilo je gladko in povsem športno, z veliko gubo, razporkom ali zvončasto ukrojeno. Skornji, v katerih tičijo noge, niso visoki (saj bi sicer zakrili domiselne nogavice) in so povsem brez pete ali le z nizko in debelo.

Manj poznani Courreges je s svojimi drznimi modeli vzbudil pozornost. Vsa njegova oblačila, pa naj bodo športna ali večerna, so zelo kratka — odločno nad kolonom. Zaljubljen je v belo barvo in njegovi modeli za večerne prireditve so izdelani iz dragocenih špic ali satena. Res, prav ekstravagantni pa so beli skornji, izdelani iz vezene ali svetlikajočega blaga, ki nadomeščajo visokopetne večerne salonarje.

Športni plašči in jopice se kar po vrsti vsi zapenjajo dvovrstno. Gumbi so med seboj precej razmaknjeni. Ovratniki so majhni in odstojajo.

Ime Diorjeve hiše nam je verjetno najbolj znano. Tudi letos ti modeli niso razočarali, saj so prinesli nekaj svežega in mladostnega. Inspiracije je kreator Diorjeve hiše iskal v ruski modi preteklega stoletja. Za športni kostim je rafinirano uporabil v pasu rahlo nabrano kmečko krilo ter dodal precej široko jopico. Svoje graciozne manekenke je pokril z velikimi, iz istega blaga kot kostimi izdelanimi rutami. Namesto škornjev se je odločil za polvisoke športne čevlje s 4 centimetrsko široko peto. Kot že omenjeni kostim spominja na rusko Maruško, je Dior tudi elegantnejšim oblačilom dodal nekaj ruskih modnih značilnosti. Popoldanski kostimi s kratkimi in neoprijetimi jopicami kot tudi plašči so bogato obrobjeni s krznom (manšete, ovratnik, rob ob plašču). Pri njem so plašči skoraj vsi ozki.

Nina Ricci se navdušuje za spremembo in sicer sedaj za orientalne vzorce in barve. S svojimi večernimi modeli nas zapelje v pravljico iz Tisoč in ene noči. Dosti modelov ima v empire stilu, razsipna je s krznom in ozkopetne čevlje je povsem zavrgla.

Večerne obleke Parižank so kaj razkošne in dolge. Bogato so vezene ali kombinirane z drago-

Športni damski čevlji, ki so izdelani v Parizu. Tudi me si želimo čimprej v naših trgovinah podobnih modelov

cenimi krzni. Zamej je ena izmed zelo cenjenih letošnjih tkanin. Zavrtna, oz. prepovedana moda topless kopalnih oblek pa je precej vplivala na letošnje dekolteje. Cesto so pretirano drzni in rafinirano zakriti s cvetjem.

Firence

Modne revije so pokazale dosti lepega in potrdile sloves italijanskih modnih hiš. Kaj bi lahko povzeli za naše razmere primerne?

Poleg ozkih plaščev so se uveljavili tudi širši s kapucami, navadno obrobjenimi s krznom. Rokava so ali ozka in vstavljena ali pa raglana. Cesto je pas pri plaščih podaljšan. Italijani ne kombinirajo plaščev tako razkošno s krznom kot Francozi. Zadovoljijo se s krznem ovratnikom in pokrivalom.

Jopice športnih kostumov so znatno daljše in precej ozke. Najpogostejše so barve rjavih in bež tonov, priljubljene so kombinacije rjave in svetlodre ter bež in roza.

Pred mrazom si bodo Italijanke zavarovale noge z gamašami ali debelimi, vzorčastimi nogavicami.

Zašiljeni in visokopetni čevlji so bili že lani v Italiji povsem nemoderni. Udobni, športni

Pariz — o la, la! Rožaste nogavice in enak puli plašč pa obrobjen z bogato krzneni obrobo

čevlji so zmagali. Italijani izdelujejo tudi za večerne priložnosti širokopetne čevlje. Torbice imajo Italijanke izključno majhne. V torbici je prostor le za denarnico in najpotrebnejše kozmetične pripomočke.

Berlin

V ameriški reviji »Life« smo lahko nedavno brali članek, ki je bil posvečen nemškim ženam in njihovi modi. Ameriški esteti ugotavljajo, da Nemčija ni doživela samo gospodarskega čudeža, pač pa tudi lepote. Nemška dekleta uvrščajo med najlepše Evropejke, ki spretno izkoristijo kozmetična sredstva in modna oblačila. Res je, nemški ženi je dana velika izbira med lepimi konfekcijskimi modeli, ki pa niso ekstravagantni. Modeli prinesejo vsako sezono nekaj svežega in lepega.

Letos najbolj priljubljeno dopolnilo k športnemu plašču velik, do pasu segajoč bobrov ovratnik. Na jopicah kostimov je pogost pas, ki je ali tesno stisnjen ali le povsem rahlo zavezan. Pas je v obliki tanke cevi.

Športne obleke imajo predvsem zaposlene nemške žene kaj rade. Zato se nerade odrečejo puliju z visokim zavahanim ovratnikom, ki ga nosijo pod brezrokavno z velikim V izrezom izdelano obleko.

Večerne obleke so izdelane iz bogatih čipk, svile in damasta. Tu in tam vidimo še hrbtne dekolte, vendar pogostejši so sprednji. Prav veselo bodo mračne zimske dneve spremljale pastelne barve, ki so letos vodilne. Črna pa si je ohranila mesto za svečanejšo priložnost.

Nemke so odklonile majhne torbice Italijank in odločno zagovarjajo, da naj torbica služi svojemu namenu in naj zaposleni ženi koristi. Zato so v Nemčiji ostale velike torbice. Pravijo celo, da bodo prišle drugo leto na trg torbice v obliki malega kovčka.

Prav zato, ker so barve zimskih oblačil svetle, so torbice, rokavice in čevlji temnejših barv (črna, rjava, modra).

Življenje v Kopen- hagenu

Mesto, kjer se križajo poti vseh strani sveta, kjer si črnc in belec podajata roki, kjer se Indijec poljublja s Švedinjo, kjer se čuje pesem mornarjev iz rdeče osvetljenih beznic v pristanišču in krhki glas Marlene Dietrich iz razkošne dvorane v Tivoliju... To je Kopenhagen. Življenje v njem je kot slikarska paleta: živahno in pisano, toda severnjaško obarvano.

Ko stopiš iz vlaka, te bo presenetila čistoča na kolodvoru, natakariča v restavraciji s hladnim nasmehom, uslužbenec v informacijskem biroju z odsekano govorico... plavalasa dekleta v lesenih coklah itd. itd. Ulice so prepolne turistov, tako da je domačin le vsak tretji mimoidoči... In souveniri — vseh vrst... vikingi: veliki, mali, iz bakra, iz lesa... pa mačke iz lesa: s krtačo ali brez nje, pa miške, opice, tjulnji... razglednice, vse kar hočete — za denar, seveda!

Kopenhagen nima nebotičnikov kot ostala evropska mesta, tudi lesenih hiš ne kot ostala Skandinavija. Kopenhagen je samo Kopenhagen s svojimi kanali, pristanišči, zabavišči, muzeji, zasteklenimi terasami, morsko deklico, policaji na konjih in na stotine malenkosti, ki te zabavajo, presenečajo ali osupnejo.

Kočljiva stvar je pes

Vsak dan prihaja in odhaja na tisoče turistov... Poglejte! Pristala je nabitá polna ladja, kot je videti je priplula iz Velike Britanije. Na pomolu ni nosačev, ne hotelskih portirjev, niti gospodinj, ki bi potnikom ponujale sobe... kot je to pri nas v navadi. Tu lahko vidite le množico taksijev, ki so se vsuli k izhodu kot slap — ampak med njimi ni »fičotov«, pač pa so to večinoma avtomobili z oznako Mercedes in podobno. Drug za drugim napolnjeni kapljajo v mesto, množica se redči in izgublja. Le elegantna mlada dama, obtežena s prtljago, se nekako nenavadno dolgo zadržuje ob taksiju. Videti je, da nekaj ni v redu. Kaj? Poglejmo! Aha! Mlado damico sprmelja črn psiček, ki je kriv prepira s šoferjem taksija.

— Za psa mi morate še posebej plačati! ji v slabi angleščini dopoveduje šofer.

— Zakaj neki, se huduje damica. In po kratkem molku... Mi lahko poveste, kje je prva tramvajška postaja?

Ob tem se ji šofer pomilovalno nasmehne in ji pove, da pa je v tramvaje absolutno prepovedano voditi pse. Tako se dekle pomiri z dvojno takso za psa in se usede v avtomobil.

»Mi smo bratje« mi je dejal Alžirec v Kopenhagenu

V sprejemališčih za mladino v Kopenhagenu boste našli skoraj vse narode sveta: dolgočone Amerikance, ekstravagančne Francoze, domišljave Nemke, pa Afrikance, Azijce, gizdalske Angleže s frizuro à la Beatles, temperamentne Italijane itd.

Sedim v avli sprejemališča, utrujena od pot. Gledam živahno vrvenje okrog sebe in ugotavljam narodnosti po obrazih. Zanimiv posel, vam

rečem. Nasproti meni se zaustavi skupinica mladih fantov, ki govorijo zdaj arabsko, zdaj francosko — pa sem na ta način takoj ugotovila, da so ti očitno Alžirci. Opazili so, da jih prodorno opazujem in da sem sama, pa se mi približa eden od slokih mladeničev, rekoč:

— Êtes-vous Française? (Ste Francozinja?)

— Ne, sem prijazno odgovorila, razumem po francosko.

— Smem uganiti, od kod ste? se prisede k meni in mi ponudi cigareto, češ da nekoliko pozabim na svojo utrujenost... Švedinja, Nemka... našteva in našteva, jaz pa samo odkimavam. Nazadnje mu zaupam, da sem Jugoslovanka, na kar se mladenič sunkovito dvigne, mi dostojanstveno poda roko in vedro vzklikne:

— Pa mi smo bratje... Ben Bella, Tito...

Nato mi po vrsti predstavi svoje prijatelje. Obkrožijo me in pričnemo se živahno pogovarjati tako, da smo s tem povzročili pozornost drugih.

Kovček pustim sredi mesta in odidem

Po dveh dneh se moram posloviti od vselega Kopenhagna. S težkim kovčkom se napotim skozi obljubljene ulice proti železniški postaji. Ker imam še dovolj časa, bi rada še malo »flankirala« po mestu... Toda kam s kovčkom? Iščem garderobo... Zaman. Malo premišlujem, potem pa se zjem na svojo težko prtljago, jo odložim pred najbližji vhod v trgovino s čevlji, tako, da kovček nikomur ni v napotje... in odidem... Vseeno me je malo strah. Tolažim se: »To je vendar Skandinavija, ki slovi po svoji poštenosti! Edina nevarnost so turisti... no ja, saj sem tudi jaz turist. Sicer pa »kufer« je vendar tako neroden, kaj ni prijetneje takole praznih rok sprehajati se po mestu?...

Vrnem se čez kako uro in pol. Kovček me je čakal prav tam, kjer sem ga odložila...

BINI PODBEVSEK

je kot slikarska paleta

Komisar je pritisnil na gumb električnega zvonca na svoji mizi in dejal službojčemu, ki je vstopil nekaj trenutkov nato:

»Recite gospodu inspektorju Wemburyju, da ga prosim, naj pride k meni.«

Komisar je položil v mapo dokument, ki ga je pravkar prebral. Alan Wembury je bil ne le kot policijski uradnik temveč tudi kot vojak ne navadno dobro zapisan. Med vojno je napredoval v častnika in dosegel stopnjo majorja. Za svoje dobro vedenje na bojnem polju je prejel »Red za izvrstno službo« in zdaj ga je čakalo novo odlikovanje.

Vrata so se odprla in vstopil je mož srednjih let. Komisar je dvignil glavo in se zazrl v ozek, zarjavel obraz s prijaznimi sivimi očmi.

»Dobro jutro, Wembury.«

»Dobro jutro, sir.«

Alan Wembury je bil možak v začetku tridesetih, atlet in športnik. Na prvi pogled je bilo videti, da je navajen živeti na prostem. Njegovo vedenje je bilo neprisiljeno, govorica pa je kazala, da je mnogo občeval z izobraženimi ljudmi.

»Poprosil sem vas, da pridete k meni, ker imam za vas prijetno novico,« je dejal komisar, ki je imel tega svojega uradnika resnično rad. V vsej svoji dolgi službeni dobi pri policiji ni še nikomur izkazal toliko zaupanja, kot prav temu detektivu.

je bil vojak, kakor tudi v njegovi sedanji službi so pripovedovali vsi njegovi tovariši. Toda za imenom »Čarovnik« je tičalo nekaj grozljivega, smrtnega, nekaj odvratnega — tako kot v mrzlih očeh kobre.

Kdo še ni slišal o Čarovniku? London je trepetal pred njegovimi zločinskimi podvigi. Kadar je šlo za osebno maščevanje, je moril ljudi načelno in neusmišljeno. Možje, ki so imeli dovolj vzroka, da so ga sovražili in se ga bali, so legali zdravi in dobre volje k počitku in se norčevali iz nevarnosti, ki jim je grozila, v svesti si, da njihove hiše varuje čuječa policija; drugega jutra so jih našli mrtve. Kakor angel smrti je krožil Čarovnik nad možmi in jih uničeval v njihovih cvetočih letih.

»Čeprav Čarovnika ni več v vašem okraju, bi vas vendarle rad posvaril pred nekom v Deptfordu, in to je...« je začel polkovnik Walford.

»Maurice Meister,« ga je prekinil Wembury in polkovnik je začuden dvignil goste obrvi.

»Ga poznate? Nisem vedel, da je Meister kot kazenski zagovornik na tako dobrem glasu.«

Wembury je okleval z odgovorom. »Poznam ga le kot pravnega zastopnika rodbine Lenley,« je menil končno.

Komisar je smeje stresal z glavo. »Zdaj ste me pa presenetili, kajti Lenleyevih ne poznam, čeprav ste izgovorili ime z nekakim spoštova-

mladega detektiva, «če pa je še živ, potem vem, da ga bo nekaj pripeljalo v Deptford in k Meisteru nazaj.«

»In kaj je to, sir?« je vprašal Wembury.

Walford se je spet pomenljivo nasmehnil. »Preberite akte, pa boste brali eno najstarejših dram na svetu — zgodbo o zaupljivi ženski in o moškem brez časti.« S kretnjo roke je dal razumeti, da noče več govoriti o Čarovniku in postal je spet tisti vestni uradnik, kot je bil vedno.

»V ponedeljek teden boste nastopili svojo novo službo. Ali bi vas veselilo iti že prej tja in se seznaniti z delom v novem okraju?«

Alan se je obtovaljal.

»Če je mogoče, sir, bi vzel teden dni dopusta,« je dejal in na zarjavelo obličje mu je šinila rdečica.

»Dopust? I, zakaj pa ne? Ali bi dobro vest radi sporočili svojemu dekletu?« Walford je dobrovoljno pomežiknil.

»Ne, sir,« je dejal Alan, toda rdečica na njegovem licu je pričala, da ni govoril resnice.

»O svojem napredovanju bi rad poročal neki dami,« je nadaljeval v zadregi, »to je — gospodični Mary Lenleyevi.«

Komisar se je smehljaj predse. »Oho, torej tako dobro poznate Lenleyeve?« je vzkliknil in s tem Wemburyjevo zadrego še povečal.

Čarovnik

»Vsaka vaša novica je zame prijetna,« je smeje odvrnil Alan. Strumno je stal pred svojim predstojnikom, ki ga je s kretnjo roke povabil, naj sede.

»Napredovali ste v okrajnega inspektorja in v ponedeljek teden boste prevzeli okraj »R«, je nadaljeval komisar. Alan se je začudil. Mesto okrajnega inspektorja je bilo v kriminalnem oddelku odlikovanje. Mož njegovih let je moral postati kasneje glavni inspektor in nato so sledila najvišja mesta, o katerih je mogel sanjati le malokdo.

»Zelo me preseneča, gospod,« je dejal končno. »Hvaležen sem vam za to, mislim pa, da bi to odlikovanje marsikdo drugi pred menoj bolj zaslužil...«

Polkovnik Walford je zmajal z glavo. »Skromni ste, to je lepo, vendar nimate prav,« je živahno odvrnil. »V Scotland Yardu se bo marsikaj temeljito spremenilo. Blis, ki je bil dodeljen veleposlaništvu v Washingtonu, se vrača. Saj ga poznate?«

Alan je odkimal. Sicer je že slišal o Blisu, ki se ga je vse balo, vedel je pa o njem le toliko, da je sposoben uradnik in da ga v vsem Yardu skoro nihče rad ne vidi.

»Okraj »R« ni več tako vznemirljiv, kot je bil pred nekaj leti,« je dejal komisar in pomežiknil. »Menim, da vam bo to všeč!«

»Ali je bil ta okraj svojčas res tako vznemirljiv?« se je začudil Alan, ki je bil Deptford zanj čisto novo tirišče.

Polkovnik Walford je pokimal. Smeh je izginil iz njegovih oči in ko je spet spregovoril, je bil zelo resen. »Mislim sem na Čarovnika — dostikrat sem že podvomil v resničnost poročila o njegovi smrti. Avstralska policija je trdila, da je bil utopljenec, ki so ga našli v sydneyški luki, ta nenavadni propalica.«

Alan je počasi prikimal.

Čarovnik.

Ze ob tem imenu samem je spreletel človeka srh po hrbtu. In vendar Alan Wembury ni poznal strahu, kajti o njegovem pogumu iz časov, ko

njem. Potem pa je pristavil: »Ali mislite morda starega Georga Lenleya iz Lenley-Courta, ki je pred nekaj meseci umrl?«

Alan je prikimal.

»Dostikrat sem jahal z njim na lov,« je dejal komisar zamišljeno. »Bil je eden tistih starih angleških podeželskih vlastelinov, ki so bili podjetni jezdec in pivci. Pripovedovali so mi, da je umrl brez premoženja. Je imel otroke?«

»Dva,« je mirno odvrnil Alan.

»In Meister je njun zastopnik?« Polkovnik se je rezko zasmejal. »Posebne usluge jima pač ni storil, kdor je njuno premoženje položil v roke Mauricea Meistra!« Zastrmel se je skozi okno na Temzino nabrežje, Ropot mimo vozečih voz cestne železnice je bilo skozi dvojna okna komaj slišati. Zunaj je pihljala rahla spomladanska sapica in drevje na obrežju je že odpiralo nežne zelene popke. Scotland Yard sam pa je bil svojevrsten in zagonečen kraj in vendar so za njegovimi mrkimi zidovi bila topla človeška srca.

Walford ni mislil na Meistra, temveč na otroka pod njegovim okriljem.

»Meister je poznal Čarovnika, je dejal nena doma in Wemburyjeve oči so se naširoko odprle od začudenja.

»Poznal je Čarovnika?« je ponovil.

Walford je prikimal. »Ne vem sicer, kako dobro ga je poznal, mislim pa, da predobro — predobro, da bi ga ta, če bi bil še pri življenju, pustil pri miru. Svojo sestro Gvendo Milton je zaupal Meistrovemu varstvu. Pred šestimi meseci so potegnili njeno truplo iz Temze.«

Alan je pokimal, ker se je spominjal dogodka.

»Bila je Meistrova tajnica. Kadar ne boste imeli drugega opravka, stopite v sobo, kjer so akti — marsičesa v sodnih obravnavah niso omenili.«

»O Meisteru?«

Polkovnik Walford je pokimal. »Če je Čarovnik res mrtev, potem je vse to brez pomena, če pa je še živ —«, skomignil je z rameni in izpod svojih košatih obrvi pomenljivo pogledal

»Ne, sir, bila mi je vedno le srčno dobra prijateljica,« je dejal spoštljivo, kakor da ne more govoriti o njej drugače kot tako. »Svoje življenje sem začel v hišici na Lenleyevem posestvu. Moj oče je bil prvi vrtnar gospoda Lenleya in rodbino poznam, odkar pomnim. V vsej vaši Lenley ni nikogar — žalostno je zmajal z glavo — ki bi me pričakoval... jaz...«

Umolknil je in polkovnik mu je priskočil na pomoč. »Le vzemite si svoj dopust, fant moj, in pojdite, kamor vas vleče. Če je gospodična Mary Lenley toliko modra kot je lepa — spominjam se je še kot otroka — potem bo pozabila, da je Lenleyeva iz Lenley-Courta in vi Wembury iz vrtnarjeve hišice, Wembury, v današnji demokratični dobi — njegov glas je zvenel resno — je mož tisto, kar je sam po sebi in ne tisto, kar je bil njegov oče. Upam, da se ne boste nikdar podcenjevali. Zakaj, če bi to storili — umolnil je za hip in spet pomežiknil — potem bi bili velik tepec!«

Alan Wembury je zapuščal sobo z neprijetnim prepričanjem, da ve komisar o Lenleyevih precej več kot je priznal.

2.

Spomlad je prišla v vas Lenley menda prej kot v mrki London, ki se je — tako se je vsaj zdelo — še hotel upirati soncu in gorkoti, dokler bi ga bujno cvetje po parkih in livadah ne prisililo, da se ukloni zlatemu siju pomladi.

Ko je Alan spešil od kolodvora proti vasi, je zagledal znamenito lenleyso pot narcis, ki je žarela v svoji zlati lepoti. Za visokimi topoli se je svetlikala streha Lenley-Courta, starega sivega dvorca.

Vest o njegovi veliki sreči je bila že pred njim v vasi. Plešasti krčmar gostilne »Pri rdečem levu« mu je z veseljem nasmehom na rdečem obrazu prihitel nasproti. »Veseli me, da vas spet vidim, Alan,« je dejal in mu stiskal roko. »O vašem napredovanju smo že slišali in smo ponosni na vas. Kmalu boste policijski predsednik.«

Alan se je smehljaj temu izbruhu navdušenja.

(Nadaljevanje prihodnjič)

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 26. SEPTEMBRA DO 2. OKTOBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA — 26. septembra

7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.05 Dvajset minut z našimi starejšimi skladatelji — 8.25 Iz koncertov in simfonij — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Skladbe Mozarta izvajajo gojenci glasbene šole Moste — 9.40 Zabavna glasba iz Sovjetske zveze — 10.15 Moderni plesni ritmi z majhnimi zabavnimi ansambli — 10.35 Koroške narodne pesmi — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Lahek opoldanski spored — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mali glasbeni mozaik — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Poje zbor KUD »Jože Hurmanko« 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Odlomki iz opere Cavalleria rusticana — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lepe melodije — 20.30 Sobotni večeri v naših krajih — 21.15 Plesni zvoki — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Nočni akordi

NEDELJA — 27. septembra

6.00 Dobro jutro — 7.15 Narodni in domači zvoki — 8.00 Mladinska radijska igra — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Se pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Deset minut z orkestrom Mantovani — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Vedre melodije z velikimi zabavnimi orkestri — 11.40 Nedeljska reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.30 Za našo vas — 14.00 Koncert pri vas doma — 14.15 S poti po evropskih deželah — 15.05 Danes popoldne — 16.00 Humoreska tega tedna — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Coppelia — baletna priredba — 20.50 Sportna poročila — 21.00 Glasba ne pozna meja — 22.10 Godala v noči — 23.05 Nočni koncert z deli slovenskih skladateljev

PONEDELJEK — 28. sept.

7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.05 V dvo- in tričetrtinskem taktu — 8.25 Madžarska in bolgarska zabavna glasba — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Jesenske pesmi — 9.25 Mali koncert domače popularne glasbe — 10.15 Iz skladateljske mape Marijana Lipovška — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00

Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Majhen glasbeni mozaik — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 Igra Pihalni orkester JLA — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Zvočni razgledi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Glasbene razglednice — 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe — 20.40 Z letošnjega festivala v Dubrovniku — 22.10 S popevkami po svetu — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Po svetu jazza

TOREK — 29. september

7.15 Za vsakogar nekaj — 8.05 Jugoslovanski pevci popevk — 8.30 Slovenske narodne pesmi — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Pesmi za otroke — 9.40 Dvajset minut z majhnimi zabavnimi ansambli — 10.15 Z opernimi pevci po svetu — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Zabavna glasba iz Bolgarije, Vzh. Nemčije — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Allegro in scherzo — 14.50 Zvoki kitar — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 V torek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi z orkestri zabavne glasbe — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Koncert po željah poslušalcev — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Pri skladateljih visoke romantike — 20.20 Radijska igra — 20.51 Pastoralna razpoloženja — 21.31 Zvočna panorama — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Nočni koncert

SREDA — 30. septembra

7.15 Narodni in domači zvoki — 8.05 Plesni orkester Alfred Hause — 8.25 Ena Haydnovih simfonij — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenski pevci zabavne glasbe — 10.15 V tričetrtinskem taktu — 10.30 Clovek in zdravje — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Mediteranska simfonija — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi z našimi solisti — 18. Ak-

tualnosti doma in v svetu — 18.10 Iz fonoteke radia Koper — 18.45 Kulturna televizija — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iz naših studijev — 20.35 Lovci biserov — opera — 22.40 Glasbeni intermezzo — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Plesna glasba

CETRTEK — 1. oktobra

7.15 Jutranja glasbena srečanja — 8.05 Poje Slovenski oktet — 8.25 Romunska in poljska zabavna glasba — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Veseli pozdravi — 9.40 Burleska — 10.15 Z domačih opernih odrov — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Jugoslovanski pevci popevk — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeni mozaik — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Elegija, epigram, epizoda in etuda — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Sprehodi po glasbenih galerijah naše glasbene preteklosti — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede — 21.40 Rog in fagot z godali — 22.10 Jazz s plošč — 23.05 Skozi renesanso in barok in klasično

PETEK — 2. oktobra

7.15 Od uverture do finala — 8.05 Majhni zabavni ansambli — 8.30 Jugoslovanski skladatelji, starejši in mlajši — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Slovenski pevci zabavnih melodij — 10.15 Igrajo pihalne godbe — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Opoldanski domači pele-mele — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Pojo jugoslovanski operni pevci — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 Poje dekliški zbor RTV Ljubljana — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Poletni sprehodi s pevci zabavne glasbe — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Promenadni koncert — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Trideset minut v studiu 14 — 20.30 Poje zbor KUD Kosta Abrašević iz Beograda — 20.50 Arena za virtuoze — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah — 22.10 Plesna glasba — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Med partiturami Osterca, Honeggerja, Hindemitha

K I N O

Kranj »CENTER«

26. septembra franc. barv. film SKRIVNOSTI PARIZA ob 16. in 18. uri, svečana premiera slov. filma NE JOCI, PETER ob 20. uri, premiera slov. filma NE JOCI, PETER ob 22. uri

27. septembra franc. film 400 udarcev ob 10. uri matineeja, slovenski film NE JOCI, PETER ob 13. uri, franc. barv. CS film SKRIVNOSTI PARIZA ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. filma ZA IGRO STA POTREBNA DVA ob 21. uri

28. septembra slovenski film NE JOCI, PETER ob 16., 18. in 20. uri

29. septembra slovenski film NE JOCI, PETER ob 16., 18. in 20. uri

30. septembra slovenski film NE JOCI, PETER ob 16., 18. in 20. uri

1. oktobra slovenski film NE JOCI, PETER ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

26. septembra domači film LITO VALOVITO ob 14., 16. in 20. uri, franc. film LJUBEZENSKI PAR ob 18. uri

27. septembra mladinska matineeja CAROBNI MLIN ob 10. uri, domači film LITO VALOVITO ob 16. in 18. uri

28. septembra franc. barv. CS film SKRIVNOSTI PARIZA ob 16. in 18. uri, angl. film ZA IGRO STA POTREBNA DVA ob 20. uri

29. septembra amer. barv. VV film IMITACIJA ZIVLJENJA ob 10., 16., 18. in 20. uri

30. septembra amer. barv. VV film IMITACIJA ZIVLJENJA ob 16., 18. in 20. uri

1. oktobra nemški film NURENBERSKI PROCES ob 10., 16., 18. in 20. uri

Strazišče »SVOBODA«

26. septembra franc. barv. CS film SKRIVNOSTI PARIZA ob 20. uri

27. septembra franc. barv. CS film SKRIVNOSTI PARIZA ob 14. in 18. uri, domači film LITO VALOVITO ob 20. uri

29. septembra angl. film ZA IGRO STA POTREBNA DVA ob 20. uri

1. oktobra sovjetski film VSTAJENJE I. DEL ob 20. uri

Cerkije »KRAVEČ«

26. septembra amer. barv. film 1930

27. septembra amer. barv. film TRAPER KELLY ob 15. in 17. uri

Kropa

27. septembra amer. barv. CS film ENAJŠ VETERANOV ob 16. in 19.30

Ljubno

26. septembra amer. barv. film VRNITEV V MESTICE PEYTON ob 20. uri

27. septembra amer. barv. film VRNITEV V MESTICE PEYTON ob 18. uri

26. septembra amer. barv. film VRNITEV V MESTICE PEYTON ob 18. in 20. uri

1. oktobra amer. barv. CS film BRAVADOS ob 20. uri

2. oktobra sovj. barv. film ZLATI CLOVEK ob 20. uri

Podnart

26. septembra amer. film FRA DIAVOLO ob 20. uri

27. septembra meh. barv. film PESEM UPORNIKOVI ob 17. in 19. uri

1. oktobra sovj. film KOTUZOV ob 19. uri

Jesenice »RADIO«

26. do 27. sept. amer. barv. CS film HELIONI

28. septembra amer. barv. CS film OBRACUN V TABLE ROCKU

29. do 30. sept. švedski film SODNIK

1. do 2. okt. ruski film ZGREŠENO ZIVLJENJE

Jesenice »PLAVZ«

26. do 27. sept. švedski film SODNIK

28. do 29. sept. amer. barv. film HELIONI

1. do 2. okt. jugoslovanski film SRECA S TEBOJ

Zirovnica

26. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO

27. septembra ital. franc. barv. film PUSTOLOVSCINE V ZIMSKI PRAZNIKI

30. sept. amer. barv. CS film HELIONI

Dovje-Mojstrana

26. septembra ital. franc. barv. film PUSTOLOVSCINE V ZIMSKI PRAZNIKI

27. septembra jugoslovanski film MACEK POD CELADO

1. oktobra amer. barv. CS film HELIONI

Koroška Bela

26. septembra jugoslovanski film SRECA S TEBOJ

27. septembra ital. franc. barv. film MONGOLI

28. septembra švedski film SODNIK

Kranjska gora

26. septembra ital. franc. barv. CS film Mongoli

27. septembra jugoslovanski film SRECA S TEBOJ

1. oktobra švedski film SODNIK

Radovljica

26. septembra ital. barv. CS film TARUS, ATILOV SIN ob 20. uri

26. septembra meh. barv. film PESEM UPORNIKA ob 18. uri

28. septembra ital. barv. CS film TARUS, ATILOV SIN ob 16. in 20. uri

27. septembra amer. film FRA DIAVOLO ob 18. in 10. uri dopoldne

29. septembra sovj. film OPERACIJA KOBRA ob 18. in 20. uri

30. septembra sovj. film KOTUZOV ob 18. in 20. uri

1. oktobra amer. barv. CS film BRAVADOS ob 20. uri

2. oktobra sovj. barv. film ZLATI CLOVEK ob 20. uri

Strokovnjak za glasbo

OSTAL JE LE SPOMIN...

Bil je pijan po vseh predpisih in merah JUS-a: povabil se je k najini mizi, se košato usedel, mimogrede pomočil cvetoči rokav svojega suknjiča v mojo mešano solato in se opravičil s kavalirsko kretnjo, ki je zbila ženin kompot na tla, nakar je malodušno obupal nad svo-

jimi neposlušnimi udi in se raje predstavil:

»Saj ne zamerite, toda že od daleč sem v vaju spoznal sorodni glasbeni duši, ki ji ima gotovo ni veliko do tako prozaične, materialistične ničevosti, kakršna je tale zrezek, temveč si iščeta višje, popolnejše hrane! Zato mi dovolita, da vaju rešim tega šablonskega živeža in vama v zameno in nadomestilo nudim opoja in užitka svojega skromnega glasbenega znanja, kajti vedita, da sem neplačani strokovnjak za gorenjsko glasbo, občinsko, komunalno in kolektivno!«

S tekom bohinjskega medveda se je lotil enega od zrezkov plošče »Triglav«, ki ima višino gorenjskega očaka opazno podobnost — v ceni. Seveda ga ni nobeden odganjal: žena je premehkega srca, jaz sem iskal snovi za satiro, gostinsko osebje pa — no, bilo je pač gorenjsko gostinsko podjetje, ki mirno trpi, da nadelani strokovnjaki za glasbo nadlegujejo njihove goste.

Mož je torej žvečil in zamakal iz mojega vrčka za pivo, jaz pa sem vljudno podrezal v tlečo žerjavico pogovora: »Pravite, da ste glasbeni strokovnjak? Morda ste celo skladatelj?«

Polna usta mu niso dovolila odgovoriti, zato je samo prikimal in krepko nabodel ostanke moje mešane solate na ženine vilice.

»Kaj pa skladate?« sem vrtal dalje.

»Drva!« je odvrnil.

»Aha!« sem rekel. »Potemtakem ste le nekakšen — kako bi rekel, izvedenec za zgodovino gorenjske glasbe?«

Poškilil je s krmežljivimi levim očesom na ženin sirov zavitek in mu z obžalovanjem in z obema očesoma sledil do njenih ust. Meni pa je spet prikimal in pritrdil: »Tako je! Izvedenec za zgodovino gorenjske glasbe, občinske, komunalne in kolektivne!«

»Toda gotovo tudi špilate?« sem nadaljeval, ker sem z rastočim upanjem ugotovil, da ga govorjenje odločilno ovira pri uničevanju slavne plošče.

»Nak!« je tokrat odkimal in s kritičnim pogledom in vilico prebadal koščke na žaru pečenih jetrc. »Ga pri nas drugi dovolj špilajo, saj veste, kateri!«

Odkašljal sem se in nato sredi borbe za prilastitev še enega kosa mesa na plošči izzivalno dejal: »No, če ste res tak strokovnjak za gorenjsko glasbo, občinsko, komunalno in kolektivno, pa mi povejte, kdo pleše v baletu »Slano jezero!«

»Veste kaj?« je užaljeno zamomljal, ker je v rokoborbi za meso ostal praznih vilic. »S tako lahkim vprašanjem me pa nikar ne lovite! Saj že vsak glasbeni vajenec ve, da v tem baletu plešejo domači turisti, igra pa orkester blejskih gostincev pod taktirko dirigenta Devize!«

Vnovič sem poskusil postaviti zanko: »Iz katere opere je arija »Drugo leto pa gotovo bo?«

Zamahnil je z roko, a ne zato, da bi spodil muho, temveč v znak globokega omalovaževanja: »Otročje vprašanje! Vsakdo je pozna: »Nova šola v Radovljici!« ...«

»Dobro!« sem ga pohvalil in zvito dodal: »Toda ali tudi veste, kjer so jo doslej največkrat izvajali?«

»Kje neki? Na zborih volivcev, vendar!«

»Prav!« sem prezrl ženin pogled, ki se je naslajal ob mojih zaporednih porazih, kajti v zalogi sem imel še eno, poslednje in uničujoče vprašanje:

»Pa mi veste povedati, kdaj so to arijo volivci prvokrat slišali?«

Vzelo mu je sapo. Odložil je vilice, si obrisal usta ter vstal. Z rahlim občudovalnim priklonom je priznal svoj poraz.

»Čeprav sem strokovnjak za gorenjsko glasbo, občinsko, komunalno in kolektivno, vam na to vprašanje ne vem odgovora, kajti tako daleč nazaj moje zgodovinsko znanje ne sega ...«

Streznjen, osramočen in sit je s sklonjeno glavo odšel od najine mize.

Čuk v tranzistorju

Televizija

SOBOTA — 26. septembra

RTV Zagreb — 17.40 Lutkovna oddaja — 18.05 Glasbena oddaja — RTV Ljubljana — 18.25 Objava dnevnega sporeda — 18.30 TV obzornik — RTV Zagreb — 18.45 Serijska drama — RTV Ljubljana — 19.30 Kaj bo prihodnji teden na sporedu — RTV Beograd — 19.45 Propagandna oddaja — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Glasbena oddaja — RTV Ljubljana — 20.45 Sprehod skozi čas — RTV Beograd — 21.15 Humoristična oddaja — 22.00 Propagandna oddaja — RTV Ljubljana — 22.05 Dick Powell vam predstavlja — 22.55 TV obzornik

NEDELJA — 27. septembra

Intervizija — 8.45 Veselimo se — otroška oddaja — RTV Ljubljana — 9.30 Deček iz cirkusa — RTV Zagreb — 10.00 Kmetijska oddaja — Evrovizija — Športno popoldne — RTV Ljubljana 19.00 87. policijska postaja — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Da ali ne — zabavno ugankarska oddaja — 21.45 Poročila

PONEDELJEK — 28. sept.

RTV Ljubljana — 11.40 TV v šoli — 15.20 Ponovitev šolske ure — 17.10 Angleščina na TV — RTV Beograd — 17.40 Francoščina na TV — RTV Zagreb — 18.10 Risanke — RTV Ljubljana — 18.25 Objava dnevnega sporeda — 18.30 TV obzornik — 18.45

Zelenjava v septembru — RTV Beograd 19.15 Tedenški športni pregled — 19.45 Propagandna oddaja — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb — 20.30 Formacije — balet — 20.40 Na taraci — TV priredba drame — 21.50 Propagandna oddaja — RTV Ljubljana — 21.55 TV obzornik

TOREK — 29. september

Ni sporeda!

SREDA — 30. septembra

RTV Zagreb — 17.10 — Angleščina na TV — RTV Ljubljana — 17.40 — Pravljica za najmlajše — RTV Beograd — 17.55 Slike sveta — RTV Ljubljana — 18.25 Objava dnevnega sporeda — 18.30 TV obzornik — 18.45 S kameron po svetu — RTV Za-

greb — 19.15 TV koncert — 19.45 Propagandna oddaja — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana — 20.30 Lirika — 20.40 Los Paragayos — glasbena oddaja — 21.10 Propagandna oddaja — 21.15 TV akcija — 21.25 Kulturna tribuna — 21.55 TV obzornik

CETRTEK — 1. oktobra

RTV Zagreb — 10.00 TV v šoli — RTV Beograd — 11.00 Francozi pri vas doma — RTV Ljubljana — 16.40 Ruščina na TV — 17.10 Angleščina na TV — RTV Zagreb — 17.40 Mendov spored — RTV Ljubljana — 18.25 TV obzornik — RTV Zagreb — 18.45 Reportaža — RTV Beograd — 19.15 Dekle mojega kraja — 19.45 Propagandna

oddaja — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Ansambel Teodosijevejski z Esmo Redžepovo — RTV Zagreb — 20.40 Golobice — češki film — 22.10 Propagandna oddaja — RTV Ljubljana — 22.15 Kaleidoskop — 22.30 TV obzornik

PETEK — 2. oktobra

RTV Zagreb — 17.10 Angleščina — 17.40 TV v šoli — 18.10 Skrinjica, ki pripoveduje — RTV Ljubljana — 18.25 Napoved in TV obzornik — RTV Beograd — 18.45 Rdeči signal — RTV Ljubljana — 19.15 Moja dežela — 19.45 Propagandna oddaja — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb 20.30 Propagandna oddaja — RTV Beograd — 20.35 Celovečerni film — 22.05 Poročila